

Varför självständighet?
- En jämförande studie av två separatistpartier

Elin Johansson 901029-5922
Christine Anasthase Olsson 850105-0184

Abstract

This study wants to examine the hypothesis that regions who have a strong and independent national identity significant differ from the national-state advocate for separatism. By claiming on the grounds of a sense of community as our theoretical framework we intend to make a comparative qualitative text analyses on two nationalist parties from Catalonia in Spain and Flanders in Belgium and their party programme to find if both parties claim national identity as an argument for independency. Our finding will show that even though there is an indication that national identity is an argument for independency for New Flemish Alliance and Esquerra Republicana de Catalunya, our conclusion will be there are different arguments why regions want to break from the national-state whereby national identity is one among others.

Nyckelord: *Separatistströrelser, Nationell identitet, Gemenskap*

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.1.1 New Flemish Alliance och Esquerra Republicana de Catalunya.....	4
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Hypotes.....	5
1.4 Urval.....	6
2. Teoretisk utgångspunkt	7
2.1 Teori	7
2.2 Tidigare forskning	8
2.2.1 Känslan av gemenskap	9
2.2.2 Retorik om nationalism	10
3. Metod	11
3.1 Generell metod	11
3.2 Validitet och realitet.....	12
3.3 Material.....	13
4. Resultat	14
4.1 Analys.....	14
4.1.1 Hur uttrycks självständighetsanspråken?.....	16
4.1.2 Orättvisa	17
5. Diskussion	21
6. Slutsats	23
7. Referenslista enligt bokstavsordning	24

1. Inledning

Studien behandlar hur separatistpartier formulerar sin primära politiska agenda vilken är regional självständighet. För att kunna göra det på bästa sätt utför vi en kvalitativ textanalys av Esquerra Republicana de Catalunya och New Flemish Alliance partiprogram vilka är två partier som förespråkar självständighet. Vi analyserar meningar som indikerar på argumentet för självständighet i respektive partiprogram och därigenom söker vi förståelse varför de förespråkar självständighet från nationalstaten. Hypotes för studien är att en stark nationell identitet är orsaken till varför partierna förordar självständighet från respektive nationalstat och studiens resultat visar att det finns ett samband för en stark nationell identitet framför andra argument. Vi vill på så sätt försöka för en djupare förståelse för separatism och dess orsaker och öka vår kunskap inom ämnet.

1.1 Bakgrund

Runt om i Europa finns det regioner som vill bli självständiga. Ett motiv till detta är då folket känner att de har en egen kultur och ett eget språk, men att de saknar en egen nation. Det finns orsaker till varför vissa regioner förespråkar självständighet framför andra, men argument som framför ekonomiska och språkliga motiv är vanliga och som starkt driver självständighetsfrågan (The Guardian, 2017). Det var under 1970-talet som europeiska protester började tillta med syftet att de ville ha en mer decentraliserad stat. De sökte autonomitet, ett erkännande och en anpassning till deras särskiljande intressen och identiteter (Bickerton & Gagnon i Caramani, 2017, s. 262). Allt sedan dess har antalet rörelser ökat och idag finns det ungefär 20 stycken betydande separatist rörelser i Europa (Bourne, 2014). Det finns dock inga västeuropeiska stater som fallit samman på grund av separatist rörelser, men det finns regioner i länder såsom Belgien, Spanien samt Storbritannien som erhållit större regional autonomitet (Bickerton & Gagnon i Caramani, 2017, s. 263).

1.1.1 New Flemish Alliance och Esquerra Republicana de Catalunya

De två politiska partierna vi valt att tillämpa vår studie som undersökningsobjekt är det flamländska partiet New Flemish Alliance (N-VA) som finns i Belgien och det katalanska partiet Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) som finns i Spanien. N-VA är ett relativt nytt självständighetsförespråkande parti som erhöll sin nuvarande form år 2001. Partiet hävdar att deras ideologi främst är liberalkonservativ, men det präglas även starkt av flamländsk nationalism och regionalism (Parties and Elections, 2014). Den flamländska separatist rörelsen bottnar i idén om att det rika Flandern försörjer det mindre rika Vallonien (Boonen & Hooghe, 2014). I det senaste belgiska valet som ägde rum 2014 blev N-VA det

största partiet med 16,8 procent av rösterna (Europarl, 2014). De sitter idag i en koalitionsregering tillsammans med tre andra center-högerpartier (Deutsche Welle, 2014).

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) är ett vänsterorienterat, katalanskt självständighetsförespråkande parti som grundades 1931. De förespråkar regional självständighet från Spanien för att på så sätt bilda republiken Katalonien (Barcelonas, 2012). I det nationella valet år 2019 gjorde ERC sitt bästa val någonsin och fick 3,91 procent av rösterna, vilket innebar 15 platser i parlamentet (Catalan News, 2019). Det katalanska folkets främsta drivkraft för självständighet är strävan efter att få vara just katalaner (Yakoviyk et al, 2018), men det finns även ekonomiska aspekter bakom kampen då regionen ensam står för 19 procent av Spaniens totala BNP (BBC, 2018).

1.2 Syfte och frågeställning

Denna studie syftar till att utföra en jämförande studie och där undersöka hur Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) och New Flemish Alliance (N-VA) uttrycker sina argument för självständighet i respektive partiprogram för att på så sätt få en förståelse för vad som ger upphov till varför dessa regioner förespråkar självständighet. Därutöver vill vi se huruvida generalisering kan göras till andra europeiska separatist rörelser. Studiens frågeställning är centrerad till hur önskan för självständighet uttrycks genom respektive partis partiprogram och lyder således som följer:

- Vilka argument använder de två partierna för sin självständighetsanspråkan genom respektive partiprogram?

1.3 Hypotes

Studiens hypotes är att det finns nationalistiska motiv bakom europeiska separatist rörelser kamp att bli självständiga då dessa regioner har säregna drag såsom ett eget språk, egen kultur samt en egen historia som gemensamt faller under "nationell identitet" och att denna nationella identitet skiljer sig från nationalstaten. Därför är hypotesen att en stark nationell identitet är det främsta skälet till varför partierna förespråkar självständighet och att detta är ett argument som kommer till uttryck i deras partiprogram och det är således därför studien har en ansats som menar att sambandet mellan en stark nationell identitet och viljan att bli självständiga, existerar.

1.4 Urval

För att kunna generalisera studiens resultat och därmed öka dess realitet, bör undersökningens totala population fastställas (Esaiasson et al, 2017, s. 156). Enligt Bourne (2014) finns det 20 separatistströrelser i Europa som är av betydelse, men då både tiden och studiens omfång är begränsad, tvingas vi att göra ett urval. De två separatistpartiernas partiprogram som vi valt att använda som undersökningsobjekt, har vi valt dels på grund av vår valda metod, dels på grund av att de är två av få partier som tillhandahåller sitt partiprogram på engelska. Med hänsyn till vår metod, minst lika-metoden, vill vi argumentera för varför de två partierna är utvalda som undersökningsobjekt. Belgien, där N-VA finns, är en federation sedan år 1993 och det var först då som Flanderns kamp om självständighet blev seriös (Econstor, 2010). Med andra ord finns det inga historiska aspekter att ta hänsyn till i avseendet kring Flandern och Vallonien, vilket det gör i Kataloniens fall. Spanien är en relativt nybliven demokrati, det var först år 1977 som Spanien kunde hålla demokratiska val efter Francodiktaturens fall. Det var även då Spanien fick ett mer decentraliserat styre med autonoma regioner som de har än idag. Under Francoregimens tid upplevde Katalonien ett starkt förtryck då det katalanska språket exempelvis var förbjudet att användas (BBC, 2019). Detta innebär således att Kataloniens kamp för självständighet grundar sig i en lång historia av förtryck från den centrala makten. Värt att nämna är att Katalonien år 2017 genomförde en illegitim folkomröstning om självständighet medan Flandern inte haft någon folkomröstning (GIS, 2018).

2. Teoretisk utgångspunkt

2.1 Teori

Baserat på studiens syfte, frågeställning och hypotes har vi valt att utgå denna uppsats från Benedict Andersons teoretisering av "Den föreställda gemenskapen" som publicerades 1991 där Andersons baserar sin teori på att nationalism är en konstruerad eller en påhittad gemenskap. Anderson menar att begreppet nationalism är svårdefinierat, än mindre svårt att analysera. Hans slutsats är att det inte går att komma underfund med en vetenskaplig definition av varken nationalism, nation eller nationalitet (Anderson 1991, s.18). Med det sagt vill vi göra läsaren uppmärksam på att det är väldigt diffust att ge en förklaring av vad nationell identitet och dess innebörd faktiskt innebär, vilket kan tolkas på ett flertal olika sätt beroende på vem som ska ge sin förklaring till begreppet.

Montserrat Guibernau ger en väldigt konkret och enkel beskrivning av den nationella identiteten som bygger på en gemensam känsla av samhörighet (Guibernau 2007, s. 11). Enligt Guibernau består nationell identitet av vissa attribut som härrörs från karaktäristiska definitioner av en nation, vilket får medhåll av Anderson som beskriver att nationalism är en föreställd politisk gemenskap som känns igen på sättet av hur det den framställs av vissa attribut (Anderson 1991, s. 21). Både Guibernau och Anderson är eniga om att nationen blir själva symbolen för dessa attribut.

Guibernau menar vidare att nationen genererar den symbolik till vilken nationen ger oss en nationalitet och att den verkliga nationella identiteten ligger i den gemensamma kulturen, språket, religionen, tron och ett gemensamt territorium som ger oss tillhörigheten till gemenskapen (Guibernau 2007, s. 11).

Anderson menar att nationalismen är konstruerad av en gemenskap och således argumenterar han likt Guibernau att värdet ligger bortom symboliken i nationen (Anderson 1991, s. 21). Anderson syftar till att den gemenskap som nationen symboliserar är en påhittad gemenskap eller som han väljer att uttrycka det om den föreställda gemenskapen och att den således inte finns på riktigt. Han betonar precis som Guibernau att det finns en gemenskap, en primitiv gemenskap eller som Guibernau uttrycker sig om en samhörighet, men åsyftar denna gemenskap till den grupp av människor som lever och verkar tillsammans (Anderson, 1991, s. 21) medan Guibernau uttrycker att den samhörigheten är det som utgör nationell identitet

(Guibernau 2007, s. 11). Med primitiv gemenskap syftar Anderson till den dagliga samhörigheten, ansikte mot ansikte. Han skriver att en befolkning i ett land aldrig kommer möta mer än en minoritet av den övriga befolkningen i samma nation och det är en missvisande föreställning att en befolkning lever tillsammans i en nationell gemenskap (Anderson, 1991, s. 21).

Förenklat kan det sägas att nationell identitet bygger på en känsla av gemenskap av att tillhöra en samhörighet. Tillhörigheten är sann och är en väldigt viktigt komponent i den kollektiva identiteten medan bilden av nationell identitet, vilken är koncentrerad till själva nationen, är en föreställd gemenskap. Med det sagt kan en förstå Guibernaus argument att den nationella identiteten är lika stark hos ett folk som saknar ett eget land likväl som hos en befolkning inom en nationalstat (Guibernau, 2007, s. 11).

2.2 Tidigare forskning

Med bakgrund för studiens hypotes, som grundar sig i en föreställning om att en stark nationell identitet är ett argument som används när regioner förespråkar självständighet, har vi fokuserat vår tidigare forskning till att försöka identifiera gemensamma beröringspunkter som baseras på detta resonemang. Av det skälet är detta avsnitt avsiktligt inriktat på aspekter som rör och indikerar till den nationella identiteten.

Vidare ska tilläggas att vi är medvetna om att varje artikel vi har läst har sin utgångspunkt i andra infallsvinklar och frågeställningar än den vår hypotes och studie grundar sig i och att det finns fler faktorer som kan tänkas ligga bakom varför regioner förespråkar självständighet. Vi har inte haft möjlighet eller tidsutrymme att gå igenom alla punkter som tidigare forskare har fokuserat på utan vi har centrerat vår läsning till att hitta och försöka förstå de antagande i tidigare forskning som berör referenser till att nationell identitet är ett argument för självständighet och därigenom försöka ge mer substans till vår hypotes.

Genom den tidigare forskningen har vi kunnat skönja två utmärkande punkter som är relevanta för vår undersökning och vårt syfte. Dessa två punkter är retorik som används av politikerna vilka förespråkar självständighet samt vikten av den gemenskapen som i sig kan innefatta flera beståndsdelar såsom språk och regional stolthet.

2.2.1 Känslan av gemenskap

Yakoviyyk, Okladna och Orlovskyy (2018) skriver att separatist rörelser grundar sig i en känsla av tillhörighet vilken en gemensam historia, gemensamt språk, gemensam kultur och en gemensam social enighet, genererar. De hävdar att motiven för separatist rörelser är att värna om sin egen identitet och att identiteten är en viktig komponent i separatist rörelsernas utveckling (Yakoviyyk et al, 2018). Serranos forskning visar att det finns en betydelse mellan nationell identitet och förespråkandet för självständighet. Han menar att den katalanska identiteten har en signifikant effekt på attityden gentemot självständighet (Serrano, 2013).

Borgen (2010) skriver hur språket har blivit en politisk fråga för separatist rörelserna eftersom det blir ett redskap att differentiera sig mot de andra (Borgen, 2010). Guibernau hävdar att kommunikation är en viktig komponent för en befolkning och betydelsen av att förstå varandra skapar en enighet och förstärker känslan av ett "vi" och därmed samhörigheten mellan de som förstår varandra. När människor förstår varandra kan de inkludera sig till gruppen som kan kommunicera med varandra (Guibernau, 2007). Borgen (2010) tar upp vikten av språk genom ett exempel där basiska, vilket är förbjudet att tala i Frankrike, gör att gruppen som talar basiska blir ännu mer exkluderat från det gemensamma samhället och känslan till sin egen samhörighet blir än starkare när en får tala sitt egna språk med andra baskier. Förbudet frambringar, att en grupp människor som redan är uteslutna, blir ännu mer exkluderande och på så sätt blir rätten till sitt eget språk en laddad fråga för separatist rörelser (Borgen, 2010).

Borgen (2010) betonar att det finns många regioner i Spanien som är väldigt lojala och stolta över sina regionala identiteter på samma sätt som en känner stor lojalitet mot Spanien, men att denna stolthet inte ska misstolkas som en önskan för separatism. Alla spanska regioner förespråkar inte separatism enbart för att de är stolta över sina regioner. På samma sätt beskriver Boonen och Hooghe (2014) att den flamländska separatist rörelsen inte grundar sig i viljan av att avsäga sig den nationella belgiska identiteten utan framhäver den flamländska identiteten bredvid den belgiska nationella identiteten, vilken kritiker hävdar är väldigt svag (Boonen & Hooghe, 2014).

2.2.2 Retorik om nationalism

Serrano (2013) argumenterar för att den nationella identifieringen är en viktig komponent för förespråkare för självständighet, vilket han hävdar beror till stor del av de katalanska politikerna. De är förutom förespråkare av självständighet, även nationalistiska katalaner och använder sig av nationalistisk retorik som uppmanar att bejaka den katalanska identiteten. Serrano (2013) hävdar att denna retorik uppkommer och tilltalar de infödda nationalistiska katalanerna, vilket inte nödvändigtvis behöver återspegla majoriteten av befolkningen då en stor del av Kataloniens invånare är invandrade spanjorer från andra regioner som har sökt sig till Katalonien på grund av arbetsmässiga eller ekonomiska orsaker och möjligtvis inte identifierar sig som etniska katalaner. Serrano (2013) menar att viljan att separera är lika stark, men att den kan beror på andra orsaker än den som uttrycks av politiker. Hans argument blir att den nationalistiska retoriken är formad av de nationalistiska förespråkarna. Vidare kan Serrano (2013) påvisa samband mellan röster på ett nationalistiskt parti och att detta sedermera har en signifikant effekt på att förespråka självständighet.

Boonen och Hooghe (2014) hävdar att det inte fanns en utmärkande fokusering på flamländsk identitet förrän New Flemish Alliance öppet började påpeka avsaknaden av den i sin politiska retorik. De hävdar att den flamländska nationalistiska rörelsen grundar sig i en uppmuntran för en starkare enighet mellan den flamländska befolkningen vilket var konstruerad av nationalistiska partiet som förespråkar ett självständigt Flandern. Både Serrano (2013) och Boonen och Hooghe (2014) summerar att de katalanska respektive flamländska politikerna format en sorts nationalism i sina tal och att dessa stärker känslan för "vi" och "dem".

3. Metod

3.1 Generell metod

Studiens design är en komparativ fåfallsstudie där en teoriprovande metod används. Esaiasson et al. (2017, s. 101) menar att en teoriprovande metod är fördelaktig om det studerade fenomenet endast förekommer i ett begränsat antal. Det finns ungefär 20 betydande separatistrelser i Europa (Bourne, 2014), vilket gör att vi anser att en sådan metod kan appliceras med en mest olika-design. Utgångspunkten för mest olika-metoden är att välja fall som inte har samma värden på de variabler som kan tänkas avfärdas som möjliga förklaringar, men de har samtidigt samma värde på X-variabeln (Esaiasson et al, 2017, s. 104). Vår studies variabel X är att de utvalda undersökningsobjekten båda har en stark nationell identitet.

Att genomföra minst lika-designen går sedan ut på att undersöka huruvida utfallet på den beroende variabeln Y blir samma för båda fallen (Esaiasson et al, 2017, s. 104). Vår studies variabel Y är att båda undersökningsobjekten förespråkar självständighet. Esaiasson et al. (2017, s. 104) menar att om värdet på variabel Y är samma så kan rimligtvis inte någon av alla de variabler som skiljer fallen åt, vara en källa till fenomenet självt. Teoriprovningen med en mest olika-design, ska baseras på fall som skiljer sig åt på så många av de väsentliga variabler som kan tänkas finnas, vilket vi argumenterar för när vi gör vårt urval.

Vidare tillämpar studien en kvalitativ textanalys. Esaiasson et al. (2017, s. 211) hävdar att det finns många skäl varför en kvalitativ textanalytisk metod bör användas framför en kvantitativ innehållsanalys. Det viktigaste argumentet varför är då textens helhet blir det centrala som studien vill påvisa, men även då det dolda i textens innehåll kan analyseras genom att läsa texten djupt. Hänsyn bör tas till att en kvalitativ textanalys utgår från att meningarna som analyseras är skapade i ett sammanhang och i interaktion med andra (Esaiasson et al, 2017, s. 212).

Vi tillämpar det Esaiasson et al. (2017, s. 223) benämner ”öppet förhållningssätt” när vi analyserar partiernas partiprogram för att sedan se hur, vilka samt i vilken kontext specifika argument som framförs. Synpunkterna på denna analysmetod är färre eftersom studien använder sig av ett förutsättningslöst och objektiva förhållningssätt utan några uppfattningar om tänkbart utfall. Därutöver ges det möjlighet till att upptäcka nya uppslag och se skiftningar i det material som ska analyseras (Esaiasson et al, 2017, s. 224).

Avseende frågan om avgränsning är det mest gynnsamma att analysera allt relevant material (Esaiasson et al, 2017, s. 226), men då vi har begränsat med tid och med hänsyn till studiens omfattning, har vi valt att analysera den text som är relevant för studiens frågeställning; de valda partiernas partiprogram. Partiprogrammen från ERC och NV-A är båda uppdaterade 2019, vilket är fördelaktigt för vår studie. Vidare har texterna författats av och i en kontext där människor förespråkar självständighet, vilket kan ses som en annan social dimension än den vi som tolkare, befinner oss i. Vi är också medvetna om att andra tolkare hade tolkat partiprogrammen annorlunda än vad vi gjort med hänseende till olika erfarenheter och hur en text läses och tolkas. Enligt (Esaiasson et al, 2017, s. 228) är detta dock inget unikt för just kvalitativ textanalys utan författarna hävdar att detta fenomen gäller för samtlig samhällsforskning.

Esaiasson et al. (2017, s. 226-227) menar vidare att det oftast är en lätt uppgift att tolka en text, men att arbetet med att tolka texten främst är beroende av vilken karaktär frågan är av. Författarna hävdar att frågans karaktär syftar till huruvida intresset är inriktat på textens manifesta eller latent budskap. Då vi utläser respektive partiprogram på raderna, tillämpar vi en mer manifest princip när vi utför vår analys.

3.2 Validitet och realitet

Forskning bör inte sträva efter det specifika utan bör uttrycka sig om det universella och generaliserande (Esaiasson et al, 2017, s. 28). Vi ämnar söka efter ett mönster och återkommande samband som gör att vi kan applicera våra utvalda undersökningsobjekt till de övriga separatistrelserna i Europa och på så sätt öka generaliserbarheten för vår studie. Då vi utför en teoriprovande undersökning är det av stor vikt att teorin i fråga kan förmedla något om de fall som valts bort från studien, alltså i vilken utsträckning det är möjligt att generalisera resultaten till andra fall vilket även ökar den externa validitet (Esaiasson et al, 2017, s. 89).

När forskning bedrivs är det viktigt att det material som samlas in är korrekt, för om materialet inte är giltigt kommer resultaten bygga på felaktiga värden och då kommer resultaten således att sakna reliabilitet (Esaiasson et al, 2017, s. 49). Därutöver är det också viktigt att det empiriska material som samlas in är av rätt typ, vilket vi vill hävda att vår empiri är då vi gått till partiernas egna hemsidor och där funnit deras partiprogram.

3.3 Material

Litteratururvalet syftar till att ge en övergripande insyn av de centrala teorierna på området för att få en tillräcklig teoretisk kunskap som gör att vi kan analysera empirin och därigenom dra slutsatser. Vidare har vi uteslutande använt oss av primärkällor när vi kartlagt de olika forskarnas teorier om nationell identitet. Esaiasson et al. (2017, s. 293) menar att detta är positivt ur ett källkritiskt perspektiv eftersom det ökar studiens oberoende. Därutöver har vi använt oss av nyhetsartiklar som behandlat det vi velat söka stöd för i vår studie. Vi har valt nyhetsartiklarna, vilka klassas som sekundärkällor, med hänsyn till deras publiceringsår vilket är till vår fördel eftersom Esaiasson et al. (2017, s. 293) menar att samtida sekundärkällor är att föredra framför sentida. Partiernas partiprogram är översatta från respektive regions språk vilket gör att eventuella språkbristningar kan finnas.

4. Resultat

4.1 Analys

Vår teoretiska utgångspunkt för denna uppsats grundar sig i Andersons teori om gemenskap som i sin tur bygger på känslan av tillhörighet bortom en nations gränser vilket Guibernau konstaterade är lika starkt hos en befolkning utan ett eget land som hos en befolkning inom en nationalstat. Vi hävdar, precis som Anderson och Guibernau, att önskan att få vara en del av en gemenskap existerar utöver en nations gränser. Med andra ord blir nationen bara en symbol, men känslan av samhörighet sitter inte i gränserna utan samhörigheten finns bland människorna som lever inom samma område och detta är vår teoretiska utgångspunkt. Detta återspeglar studiens hypotes att nationell identitet är det främsta argumentet som används vid förespråkande av självständighet av partierna. Med den bakgrunden hävdar vi att en stark känsla av nationalistiska motiv är det främsta argumentet för att vilja separera från sina respektive stater vilket är hypotesen denna uppsats vilar på. Av partiprogrammen att döma går det att utläsa att vår hypotes, att den nationella identitet eller känslan av gemenskap är ett av andra argument för att New Flemish Alliance (N-VA) och Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) förespråkar självständighet.

N-VA (2019) inleder första meningen i sin partiprogram med att beskriva sig som: ”*The N-VA is a Flemish nationalist party*” (N-VA, 2019). Denna mening sätter standarden för en fortsatt läsning av partiprogrammet och blir vår utgångspunkt för vad denna analys kommer baseras på då N-VA själva beskriver sig som ett flamländsk, nationalistisk parti. Vi gör tolkningen att ståndpunkterna de förespråkar, grundar sig i att först och främst värna om den flamländska nationaliteten.

N-VA (2019) återkommer vid flera tillfällen till ordet ”*community*” vilket kan översättas till svenskans gemenskap (NE, 2019) genom meningar som ”*Our focus is on creating a community*”, ”*N-VA believes strongly in the power of community*” samt ”*We are a party that works to create a community, a community in which they feel at home, that takes care of them and that provides them with stability*” (N-VA, 2019). Med dessa meningar inger N-VA en känsla att vilja skapa en trygg gemenskap för sina flamländska medborgare, en gemenskap där en ska kunna känna sig omfamnad av partiet och lita på att en blir omhändertagen när en blir en del av den gemenskapen de försöker skapa.

"The N-VA is a party that attaches a great deal of importance to identity and to standards and values, rights and duties" (N-VA, 2019). Här överensstämmer ännu en gång värdet av de gemensamma värden som gemenskapen ska bygga på. Däribland kan vi se identitet som en av grundpelarna, men om dessa värden ska vara flamländska är något som inte skrivs klart och tydligt. Återgår vi dock till första meningen av N-VA's partiprogram så är vår utgångspunkt att N-VA utgår från en flamländsk nationalistisk grund i vilken vi gör tolkningen att den vision om gemenskap som de vill skapa, just är flamländsk.

ERC är inte lika tydliga med sin nationalistiska betoning i sin beskrivning utan deras presentation lyder som följer: *"Esquerra Republicana defines itself as non-dogmatic republican, democratic and left-wing party focused on the defence of pluralism, human rights and the right of people and the environment"* (Esquerra, 2019).

Vårt fokus på ERC's inledande beskrivning av sig själva faller på ordet "pluralism" vilket kan definieras som "mångfald, särskild kulturell eller åsiktmässig" (NE, 2019). Wikipedia (2019) gör en bättre definiering av pluralism och tolkar begreppet enligt följande: *"...förespråkar kulturell mångfald, minoriteters åsikter och värderingar exempelvis ifråga om politik, religion och kultur."*(Wikipedia, 2019)

Med denna definition ger ordet pluralism oss ett samband för vår hypotes och en utgångspunkt som utgår ifrån ERC's egna beskrivning av partiet. Vi kan därmed konstatera att ERC värnar om den kulturella mångfalden och minoriteter. Detta överensstämmer med vår kunskap om att Katalonien anser sig vara en minoritet i Spanien med ett eget språk, en egen historia och en egen kultur. ERC som parti uttrycker därför att de tar hänsyn till dessa aspekter. Vi gör tolkningen att det inger en känsla av gemenskap och av trygghet på samma sätt som N-VA försöker förmedla, men att det kan förbli en fråga om individuell tolkning.

För att kunna ge mer substans till studiens hypotes tvingas vi gå längst ner på ERC's partiprogram för att hitta en beskrivning som vi anser vara nationalistiskt och som vi kan göra en tolkning av:

"Esquerra Republicana conceives the Catalan nation as a civic space which bases its bond on its will to be and on the project of a shared future. Therefore, in the case of Catalonia, all people living in Catalonia and who want to be a Catalan are considered Catalan, regardless

of their place of birth, the language they speak, their family origin, ethnic group or religion”
(Esqerra, 2019).

Vi gör tolkningen, precis som Yakoviyk, Okladna och Orlovskyy (2018) när de skriver att det är känslan av gemenskap som blir det primära budskapet i ERC's argument för en framtida katalansk republik för alla katalaner som bor i Katalonien. Vad som däremot blir likt det Borgen (2010) skrev om språkets betydelse; att ett redan exkluderat folk riskerar att bli än mer exkluderat när alla som bor i Katalonien vill vara katalaner och därmed anser sig vara katalaner. Vi gör tolkningen att meningen är att alla är inbjudna att få vara en del av det framtida Katalonien, men oavsiktligen har skildringen blivit mer exkluderande än inkluderande eftersom republiken Katalonien är riktad till de som anser sig vara katalaner. Men som Serrano (2013) kunde konstatera så använder politiker en retorik som ska tilltala de känslomässiga banden till Katalonien, men det speglar nödvändigtvis inte av sig på befolkningen då en stor del inte är födda i regionen.

4.1.1 Hur uttrycks självständighetsanspråken?

ERC's första mening i partiets partiprogram tar avstamp i historien genom följande mening:

”Esquerra Republicana founded in 1931, is the oldest political organization in Catalonia still active and its main objective is the achievement of a fairer and more solidarity society, without inequalities between people and territories and considers that the only way to do this is to achieve the independence of Catalonia” (Esquerra, 2019).

ERC återkommer flera gånger till ordet självständighet i sitt partiprogram genom meningar som: *”Esquerra Republicana proposes building an independent state for the Catalan nation as a part of Europe and achieving a fairer and more supportive society without inequalities between people and territories”*, *”Esquerra Republicana proposes the creation of an independent state for the Catalan nation as part of Europe and through the peaceful and democratic exercise of the right to self-determination”* samt *”Esquerra Republicana proposes the right of the people of Catalonia to decide to form an independent republic”* (ERC, 2019).

Utifrån dessa meningar kan vi göra tolkningen att ERC förespråkar självständighet för att skapa ett mer rättvist samhälle för folket som bor i Katalonien. Det framkommer även tydligt att det är upp till invånarna i Katalonien att avgöra detta.

4.1.2 Orättvisa

Frågan vad ERC menar med orättvisa och vad de egentligen syftar på uppkommer och den främsta aspekten som tas upp i partiprogrammet är:

"The creation of a state is necessary tool for maximum economic well-being and social justice for the majority of citizens. In this sense, the tax imbalance between the Catalan nation and the Spanish state and the fact that it is impossible to access the resources produced by the citizens of the Catalan lands prevent these objectives from being achieved" (Esquerra, 2019).

Vi hävdar att det främsta argumentet som ERC använder sig av för att förespråka självständighet är den ekonomiska aspekten och det orättvisa skattesystemet som katalanerna menar gynnar den spanska staten mer än den katalanska regionen. Ordet "*fair*" som kan översättas till svenskans "*rättvist*" (NE, 2019) återkommer nästan i varje mening där ordet *independence* finns, vilket indikerar på att ERC's främsta intresse, förutom en självständighet, också är att skapa en mer rättvis republik. Vår tolkning blir att ERC's främsta argument till självständighet är att de vill ha ett rättvisare och mer jämlikt samhälle och att katalanerna själva ska gynnas av de resurser de producerar och detta genom att bli en självständig stat.

N-VA är inte lika återkommande med självständighetsanspråken som ERC, men ordet "självständighet" behandlas i deras partiprogram genom frågan: "*Does the N-VA want Belgium to end?*" (N-VA, 2019). Svaret som följer lyder:

"The N-VA doesn't want a revolution and it is not looking to secede Flanders from Belgium. We are, however striving for a more democratic and more efficient structures. We want to take this step by step. We believe in a gradual development where increasingly more competences are transferred to Flanders and Europe and where the federal level gradually disappears.

Our final target is indeed an independent Flandern as a European Member state, but the progression to reach it is gradual and must occur in a democratic manner"(N-VA, 2019).

Svaret är otydligt ur ett självständighetsagendas perspektiv. Å ena sidan säger N-VA att de *inte* vill bryta sig loss från Belgien, men å andra sidan står det klart och tydligt att deras slutliga mål är ett *självständigt* Flandern.

Så, vad menar de egentligen? Hur ska de praktiskt kunna bli självständigt från Belgien utan att bryta sig loss från landet? Den här meningen väcker fler frågor och spekulationer som enbart N-VA har svaret för. Vi kan därmed inte ge ett entydigt svar vad partiet menar eller om detta helt enkelt ska klassas som ett argument för självständighet. Frågan om huruvida N-VA faktiskt argumenterar för självständighet uppkommer följaktligen, men N-VA (2019) hävdar att de etablerade partierna i Belgien redan under 1960-talet började att separera Flandern och det franskspråkiga Vallonien till två regioner. Idag har dessa regioner vuxit till två helt olika regioner med olika ekonomiska förutsättningar. N-VA hävdar att de fortfarande pågår en åtskiljning på olika nivåer inom regionerna såsom socio-ekonomiska, kulturella samt politiska. N-VA menar att problemet inte existerar mellan människorna som bor i regionerna, det vill säga att det inte är en splittring mellan befolkningen, utan problemet ligger på de strukturer som formats och utvecklats under en längre tid som inte fungerar i Belgien (N-VA, 2019).

”In Belgium, there might appear to be a problem between two ethnic groups: Flemings versus French –speakers”, ”It is not a problem between people but a problem of structures”(N-VA, 2019).

N-VA ämnar inte att splittra Belgien utan hävdar att Belgien redan är ett splittrat land och menar att Belgien inte kommer att existera i framtiden utan att det istället kommer bli ett Flandern och ett Vallonien. N-VA anser att: *”It would be far more democratic and more efficient for the federated entities to have more and more autonomy in order to govern their community”* (N-VA, 2019).

De söker således mer autonomi för respektive region så att de kan fokusera på självständighetsagenda. N-VA (2019) påpekar dock att det finns skillnader mellan regionerna och precis som Boonen och Hooghe (2014) skrev, finns det ett antagande om att Flandern i mångt och mycket försörjer Vallonien, vilket även hävdas i partiprogrammet men benämns med ett annat ord; *”solidarity”* (N-VA, 2019). Vi gör tolkningen att solidarity är N-VA’s egna benämning på försörjningen av Vallonien genom att basera den tolkningen i vilken kontext som solidarity återfinns i. Och på frågan: *“Does the N-VA no longer want to show solidarity with Wallonia?”*(N-VA, 2019) blir svaret:

"Of course we do, but this solidarity has to be transparent, objective and effective" (N-VA, 2019) och därtill:

"The N-VA doesn't want to do away with this solidarity, but it does want, first of all, to make it transparent and objective, and then to organise it in such a way that the various federated entities are made accountable for their own income and expenditures" (N-VA, 2019).

Vi har gjort tolkningen att hur N-VA argumenterar för självständighet, beror mer på ett politiskt problem och att det övergripande systemet i Belgien inte fungerar på ett optimalt sätt snarare än att problemet beror på en avsaknad flamländsk identitet. System är konstruerat av de belgiska politikerna och har utarbetats under en längre tid. Det har lett till att Belgien idag är ett splittrat land med två säregna regioner som saknar en struktur och en uppenbar koppling. Detta överensstämmer med Boonen och Hooghe (2014) som hävdar att den flamländska separatiströrelsen har uppkommit ur en avsaknad av flamländsk identitet, men att det inte handlar om att separera ifrån Belgien vilket även vår analys visar. Det stora problemet ligger på en mer övergripande nationell nivå än en regional önskan om självständighet. Vad vår analys påvisar är att det främsta problemet som N-VA hävdar är avsaknaden av tydliga strukturer mellan de båda regionerna, och att detta problem bara kan lösas av landets politiker som strukturerar upp det ekonomiska flödet mellan de båda regionerna och därigenom skapar mer transparens och öppenhet mellan de olika regionerna.

Precis som Serrano (2013) och Boonen och Hooghe (2014) hävdar att politiker förstärker den nationalistiska känsla i sin retorik, ser vi samma tendenser i N-VA's partiprogram eftersom det är oundvikligt att förbise meningar som påvisar detta faktum. Ord som signalerar "gemenskap" är genomgående och återkommande och vi får utgå att det är precis det som N-VA vill uppnå. Vi kan därmed hävda att vår hypotes om gemenskap är hållbar för vårt slutresultat.

Borgen (2010) diskuterade att stolthet inte ska missförstås för separatism, N-VA (2019) uppmanar till att bejaka den flamländska gemenskapen mer än en uppmuntran till stolthet över den. Fokus i partiprogrammet är att skapa ett flamländsk samhälle, men att detta inte innebär att exkludera någon utan alla är välkomna till flamländska gemenskapen.

Vi kan även utläsa att benämningen för Vallonerna är *French-speakers* (N-VA, 2019).

Precis som Borgen (2010) hävdar, differentieras folkgrupper genom språk, vilket förstärker retoriken om “vi” och “dem”. Med detta sagt gör vi tolkningen att N-VA anser att det bästa sättet att lösa det övergripande belgiska problemet är genom att skapa ett eget flamländskt samhälle.

5. Diskussion

Som analysen påvisar finns det ett samband mellan en stark nationell identitet och argument för självständighet genom meningar och ord som indikerar till den nationella identiteten som återfinns i båda partiernas partiprogram. *“Flemish”* och *“Catalans”* benämns i partiprogrammen och vi gör tolkningen att det relateras till den befolkningen partierna vänder sig till, vilket vi tolkar bli det nationalistiska i retoriken.

Ord som *“community”*, *“solidarity”* och *“inclusive”* är ord som reflekterar till känslan av en gemenskap som båda partier försöker förmedla och det förstärks med ord som *“supportive”*, *“stability”* och *“society”* vilka knyter samman vår teoretiska utgångspunkt om att nationell identitet är en känsla av tillhörighet och som tidigare forskare hävdar, är ett argument för viljan att bli en självständig stat.

Genom vår analys kunde vi se att trots att båda partierna förespråkar självständighet beskrevs argumentet på två olika sätt, vilket också indikerar att det fanns två olika utgångspunkter som respektive partier utgår ifrån. ERC är ett vänsterorienterat parti som förespråkar ett mer rättvist samhälle där de motsätter sig att Spanien tar så stor del av skatteintäkterna från katalanerna själva. De manar till katalanerna med en vision om en egen stat för alla som anser sig vara katalaner, men huvudargumentet är framförallt att skapa ett rättvisare samhälle för katalanerna än en faktiskt katalansk region. Detta kan förklaras som vi inledningen beskrev, att Katalonien står för 19 procent av Spaniens totala BNP, vilket då blir förståeligt för ERC att argumentera för att Katalonien ska gynnas av sin egna ekonomi.

N-VA är ett liberalkonservativt högerparti som talar till den flamländska befolkningen med betoning på flamländsk nationalism och där politiker vill skapa ett öppet flöde mellan regionerna genom att förebygga att strukturerna faller än mer i Belgien. ERC och N-VA har olika intentioner med sina motiv för självständigheten de båda förespråkar. Detta beror till stor del på att även om den gemensamma nämnaren är att båda förespråkar självständighet, så är de två olika regioner med två olika problem. Att hävda att separatism beror på ett argument fallerar då.

Vi kan heller inte dra slutsatsen att nationell identitet har en betydelse baserat på två partier utan vi skulle behöva göra en större studie där flera partier som förespråkar självständighet

undersöks. Vi kan inte heller avgöra om den nationella identiteten har en betydande del för befolkningen som separatism berör utan vår uppsats är koncentrerad till partier som representerar folket och vad dessa partier har för argument för självständighet. Vi måste också ha i åtanke att partier grundar sig på en ideologi snarare än en gemensam åsikt.

En tydlig beskrivning om att skapa en gemenskap återfinns mer hos N-VA än i ERC'S partiprogram som överlag var mer strukturerat uppbyggd likt en Q&A, vilket underlättade för oss att kunna ta direkta meningar och göra tolkningar. ERC's partiprogram är välskrivet, men inte lika tydligt strukturerat med svar på frågor utan en mer generalisering i tvingades fram i meningarna.

Utifrån den analys vi har gjort kan vi också utröna att Belgiens argument för självständighet ligger djupare och är mer komplex än vad vi först förväntade oss. Vi har inte haft tid eller möjlighet att vidare undersöka och utveckla dessa beröringspunkter utan vi har fått verka inom de avgränsningarna denna studie gett utrymme för.

Kampen för självständighet innefattar så mycket mer än att hävda att det grundar sig i en känsla att få vara sin egen och att få värna om sin egen nationalistiska identitet. Det skulle vara önskvärt att utföra en mer omfattande definiering av nationalism och identitet, vilket vi inte haft möjlighet att göra.

Med de förkunskaper och vad som påvisats i den tidigare forskningen, vill vi hävda att trots att hypotesen i sig är svag finns det en relevant grundtanke att nationalism är ett starkt argument för självständighet. Vi kan därigenom fastslå att studiens hypotes inte var fel, men att fler argument bör tas i beaktning.

6. Slutsats

Den här studien visar att hypotesen att en stark nationell identitet är det främsta argumentet till varför partierna New Flemish Alliance och Esquerra Republicana förespråkar självständighet till viss del stämmer överens utifrån vad vi har kunnat läsa från partiernas respektive partiprogram.

Vår slutsats är dock att även om det finns underlag för vår hypotes så finns det fler aspekter och orsaker att ta hänsyn till som har minst, om inte större, vikt vid argumenten på självständighet för både Flandern och Katalonien, vilket blev framträdande och lyftes upp i diskussionen. Avslutningsvis bör fler komponenter utredas för att påvisa varför vissa regioner vill bli självständiga mer än att luta sig på enbart en faktor och viljan att få vara sin egen.

Note: Engelskan som återges i analysavsnittet är direkt hämtad från partiernas hemsida och således inte författarnas egna formuleringar. Vi reserverar oss för eventuella stavfel.

7. Referenslista enligt bokstavsordning

Anderson, Benedict, 1991. *Den föreställda gemenskapen. Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB.

Barcelonas, 2012. *ERC*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://www.barcelonas.com/erc.html>. Hämtdatum 2019-05-13.

BBC, 2018. *Catalonias's bid for independence from Spain explained*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://www.bbc.com/news/world-europe-29478415>. Hämtdatum 2019-04-19.

BBC, 2019. *Spain profile - Timeline*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://www.bbc.com/news/world-europe-17955805>. Hämtdatum 2019-05-15.

Bickerton, James & Alain-G. Gagnon, 2017. "Regions" i Danielle Caramani (red.) *Comparative Politics*. Oxford, Oxford University Press, s. 260-273.

Boonen, Joris & Hooghe, Marc, 2014. "Do nationalist parties shape or follow sub-national identities? A panel analysis on the rise of the nationalist party in the Flemish Region of Belgium, 2006-11." *Nations and Nationalism* 20 (1), s. 56-79

Borgen, Christopher J., 2010. "From Kosovo to Catalonia: Separatism and Integration", *Goettingen Journal of International Law*, Vol 2, Issue 3 (2010), s. 997-1034

Catalan News, 2019. *Pro independence ERC gets historic spanish election win*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.catalannews.com/politics/item/pro-independence-erc-party-gets-historic-spanish-election-win>. Hämtdatum 2019-05-13.

Deutsche Welle, 2014. *Belgium agrees to form coalition government*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://www.dw.com/en/belgium-agrees-to-form-coalition-government/a-17981531>. Hämtdatum: 2019-05-13

Econstor, 2010. *Regional inequalities and localist movements: relational complexities beyond linear determination*. (Elektronisk) Tillgänglig:

https://www.econstor.eu/bitstream/10419/118980/1/ERSA2010_0735.pdf. Hämtdatum 2019-05-15.

Esaiasson, Peter, Mikael Giljam, Henrik Oscarsson & Lena Wängnerud, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Esquerra, 2019. *Esquerra Republicana de Catalunya*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://en.esquerra.cat/en>. Hämtdatum: 2019-04-20.

Europa, 2019. *The history of the European union*. (Elektronisk) Tillgänglig: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_en?fbclid=IwAR3UsuEXdR-rsGHveH79H4dowanfyreddHpTNIZGFBCXgVmnrWgsuoxhTtE0. Hämtdatum: 2019-05-15.

Europaparl, 2014. *Country results Belgium*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/en/country-results-be-2014.html>. Hämtdatum: 2019-05-13.

GIS, 2018. *Separatism in Europe*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://www.gisreportsonline.com/opinion-separatism-in-europe.politics,2510.html>. Hämtdatum: 2019-04-20.

Guibernau, Montserrat, 2007. *The Identity of Nations*. UK: Polity Press, ISBN-13: 978-07456-2662-8

NE, 2019. Nationalencyklopedin.

N-VA, 2019. *Frequently asked questions*. (Elektronisk) Tillgänglig: <https://english.n-va.be/frequently-asked-questions#ideology>. Hämtdatum: 2019-04-20.

Parties and elections, 2014. *Parties and elections in Europe*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.parties-and-elections.eu/flanders.html>. Hämtdatum 2019-05-13.

Serrano, Ivan, 2013. "*Just a matter of Identity? Support for independence in Catalonia*",
Regional & Federal studies, Vol 23, No.5, 23:5, s. 523-545.

The Guardian, 2017. *Beyond Catalonia pro independence movements in Europe*.
(Elektronisk) Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2017/oct/27/beyond-catalonia-pro-independence-movements-in-europe-map>.
Hämtdatum 2019-05-13.

Wikipedia, 2019. *Pluralism*. (Elektronisk) Tillgänglig:
<https://sv.wikipedia.org/wiki/Pluralism> Hämtdatum: 2019-05-15

Yakoviyk Ivan Vasylovych, Marina Georgierna Okladna & Roman Ruslanovich Orlovsky,
2018. "*Separatism in the United Europe: Old problems with a new face*", Problems of
Legality. 2018 issue 140.